

آموزش جنسی

برای جوانان دچار چالش‌های فیزیکی، هیجانی و ذهنی

ترجمه: امیر ارسلان حدیدی

انتشار: سایت حق کودکی

<http://right-to-childhood.com>

آموزش جنسی

برای جوانان دچار چالش‌های فیزیکی، هیجانی و ذهنی

دیمپل کشاو و باربارا هوبرمن

سازمان مدافع جوانان، ۲۰۰۶

مترجم: امیر ارسلان حدیدی

انتشار: سایت حق کودکی

در سال‌های اخیر، تغییرات اساسی در سیاست‌ها و نگرش عمومی منجر به بهبود فرصت‌ها برای افراد با نیازهای خاص جسمی و ذهنی شده است. در حال حاضر، این افراد خود را به اندازه دیگران در جامعه صاحب حق می‌دانند. ولی متأسفانه، نگرش جامعه در مورد تمایلات جنسی و چالش‌های جسمی/ذهنی تغییر محسوسی نکرده است. حتی امروزه، خیل عظیمی انکار می‌کنند که همه مردم بدون در نظر گرفتن توانایی‌های فیزیکی و یا ذهنی‌شان، احساسات جنسی، نیازها، و خواسته‌هایی دارند.

در نتیجه، بسیاری از جوانان درگیر با چالش‌های جسمی/ذهنی، چه در مدرسه و چه در خانه آموزش جنسی نمی‌بینند. متن حاضر، به [مسئله] آموزش جنسی جوانانی می‌پردازد که درگیر چالش‌های جسمی و یا ذهنی شامل مشکلات شنوایی، بینایی، اختلالات حرکتی، سندروم دان، فلج مغزی پاراپلژی، کوادری پلژی (فلج چهاراندام)، اختلالات رشد و نمو و مسائل مربوط به سلامت ذهنی هستند. شایان ذکر است که این چالش‌ها فقط به موارد ذکر شده در بالا محدود نمی‌شوند. مطلب پیش‌رو با داده‌های آماری مختصری مربوط به چالش‌های جسمی/ذهنی در میان جوانان آمریکایی و نگاهی اجمالی به افسانه‌ها (شایعات) و واقعیات رایج درباره مسائل جنسی افراد درگیر با این چالش‌ها شروع شده و [در ادامه] برای والدین این کودکان و جوانان، دستورالعمل‌های عمومی را ارائه داده و همچنین فهرستی مشروح و منتخب از منابع و مفاد آموزشی مربوط به آموزش جنسی در اختیار قرار می‌دهد.*

آیا چالش‌های جسمی/ذهنی در بین کودکان و جوانان پدیده شایعی است؟

- بر اساس گزارش اداره آمار آمریکا، حدود ۵/۲ میلیون کودک و جوان آمریکائی در بین سنین ۵ تا ۲۰ سالگی دچار چالش بلند مدت جسمی، ذهنی و یا هیجانی هستند.^۱
- در ایالات متحده، قریب به یک میلیون کودک و نوجوان بین سنین ۳ تا ۱۷ سال یا ناشنوا و یا دچار مشکلات شنوایی هستند.^۲
- هر ساله، نزدیک به ۵۰۰۰ نوزاد و کودک نوپا و حدود ۱۵۰۰ کودک در سنین پیش دبستانی مبتلا به فلج مغزی شناسایی می‌شوند. همچنین، بنا به تخمین کارشناسان، در این کشور، از هر ۱۰۰۰ نوزاد، دو نفر با ابتلا به فلج مغزی

متولد می‌شوند.^۳

- در ایالات متحده نزدیک به ۹۴۰۰۰ نفر از کودکان در سنین مدرسه، نابینا هستند. ۱۱۰۰۰ نفر [از این تعداد] هم نابینا و هم ناشنوا هستند.^۴

- به گفته کارشناسان، هرساله حدود ۷۸۰۰۰ نفر آمریکایی دچار صدمات نخاعی می‌شوند که بیشتر آنها (۸۲ درصد) مرد بوده و رایج‌ترین سن [ابتلا به این عارضه] نوزده سالگی است.^۵

افسانه‌ها و واقعیت‌ها در مورد چالش‌های جسمی/ذهنی و تمایلات جنسی بسیاری از مردم در مورد چالش‌های جسمی/ذهنی و تمایلات جنسی افسانه‌هایی را باور کرده‌اند. باورهای واهی مرسوم:

- افرادی که دچار این چالش‌ها هستند تمایلی به رابطه جنسی ندارند.
- افراد دچار چالش‌های مربوط به رشد و چالش‌های جسمی، همانند کودکان وابسته هستند.
- این افراد دارای تمایلات جنسی زیاد بوده و قادر به کنترل میل جنسی خود نیستند.^۶

باور واهی اول: افراد دچار چالش‌های جسمی/ذهنی تمایلات جنسی ندارند. همه مردم (از جمله جوانان) فارغ از اینکه دچار چالش‌های جسمی، ذهنی یا هیجانی باشند یا نباشند، تمایلات جنسی دارند و نیازمند عشق، صمیمیت، پذیرفته شدن و مصاحبت دیگران هستند.^{۶،۷} به همین روال، امکان دارد که این کودکان و نوجوانان، نیازهای منحصر به فردی در ارتباط با آموزش مسائل جنسی داشته باشند. به عنوان مثال کودکان درگیر با چالش‌های رشدی، ممکن است دارای ضریب یادگیری پائین‌تری نسبت به دیگر همسالان خود باشند در حالی که سرعت رسیدن آنها به بلوغ فیزیکی همگام با همسالان باشد. در نتیجه بلوغ فیزیکی طبیعی در عین رشد کندتر هیجانی و شناختی، آنها ممکن است به آموزش مسائل جنسی برای ایجاد مهارت در زبان و رفتار مناسب در مکان‌های عمومی نیاز داشته باشند. به عنوان مثالی دیگر ممکن است نیاز باشد به یک جوان مبتلا به فلج پا اطمینان خاطر داده شود که می‌تواند رابطه جنسی رضایت‌بخشی داشته و در مورد نحوه انجام آن راهنمایی‌های عملی دریافت کند.^{۶،۷،۸،۹}

باور واهی دوم: این افراد کودک صفت و وابسته هستند. شاید این باور از اعتقاد به اینکه افراد درگیر با چالش‌های جسمی/ذهنی قادر به مشارکت (برابر) در یک رابطه صمیمانه نیستند، نشأت گرفته باشد. سخت‌گیری جامعه - چه در مورد رابطه جنسی [به طور کلی] و چه در مورد رابطه جنسی این دسته از افراد - ممکن است به معنای آن باشد که راحت‌تر است آنها را "کودکان ابدی" به حساب آوریم. این نگاه تحقیر آمیز نیاز به تصدیق تمایلات جنسی جوان را نادیده گرفته و نیز شأن انسانی او را انکار می‌کند.^{۶،۷،۸،۹}

باور واهی سوم: افراد دچار چالش‌های جسمی/ذهنی قادر به کنترل امیال جنسی خود نیستند. این باور، دو باور قبلی را باطل می‌کند. اگر این افراد نه فاقد تمایلات جنسی و نه کودک وارند پس "شاید شهوانی" و "دارای امیال غیر قابل کنترل" هستند. اعتقاد به چنین باوری ممکن است منجر به بی‌میلی نسبت به ارائه آموزش‌های جنسی به آنها شود. واقعیت این است که آموزش و پرورش کلید ترویج رفتار سالم و احترام متقابل، بدون در نظر گرفتن توانایی‌های جوانان است.^{۶،۷،۸،۹}

چرا والدین کودکان دچار این چالش‌ها باید نسبت به آموزش آنها حساس باشند؟
والدین اولین مربیان جنسی کودکان خود هستند و یا باید باشند ولی اغلب آنها از صحبت با فرزندان خود، فارغ از اینکه دچار چالشی باشند یا نه، در مورد مسائل جنسی واهمه دارند. والدین از این می‌ترسند که: ۱. صحبت کردن در مورد

مسائل جنسی، بچه‌ها را به تجربه آن تشویق کند. ۲. برای بسیاری از سوالات پاسخ مناسبی نداشته باشند. ۳. کودک آنها از قبل در مورد این مسئله بسیار بداند و یا اطلاعاتش بسیار کم باشد. به علاوه والدین کودکان درگیر چالش‌های جسمی/ذهنی ممکن است احساس کنند که کودکان آنها اهداف بالقوه سوء استفاده جنسی یا بهره‌کشی هستند یا والدین ممکن است نگران این باشند که کودکان آنها قادر به بیان مناسب و درست احساسات جنسی خود نباشند. به طور خلاصه والدین نگران این هستند که صحبت درباره رابطه جنسی ممکن است مشکل آفرین گردد. اما نیاز است که والدین، کودک را- صرف نظر از توانایی‌های وی- برای گسترش مهارت‌های زندگی یاری دهند. به عنوان مثال بدون داشتن مهارت‌های اجتماعی مناسب، جوانان ممکن است در مورد یافتن و حفظ دوست دچار مشکل شده و احساس تنهایی و "تفاوت" نمایند. بدون داشتن دانش بهداشت جنسی، ممکن است جوانان تصمیمات غیرعقلانه گرفته و یا سلامت جنسی خود را به خطر اندازند.

دستورالعمل‌های عمومی برای والدین

۱. برای شروع باید پذیرفت که همه، از جمله فرزند شما، دارای احساسات و تمایلات جنسی هستند.
۲. قبل از شروع صحبت با کودک خود در این مورد، مطمئن شوید ارزش‌ها و اعتقادات خود را کاملاً می‌شناسید. با خودتان صادق باشید.
۳. آماده دفاع از مرزهای حریم خصوصی شخصی خود باشید. به عنوان مثال، اگر مورد سوال قرار گرفتید به صراحت اعلام کنید که شما در مورد رفتارهای خصوصی جنسی خود توضیحی نخواهید داد.
۴. صحبت در مورد مسائل جنسی را زمانی که کودک شما بسیار جوان است با وی آغاز کنید و منتظر نباشید تا وی به سن بلوغ و یا حتی بیشتر از آن برسد.
۵. از زبانی دقیق و واضح برای نام بردن از اعضای بدن و فعالیت‌های آنها استفاده کنید. تحقیقات نشان می‌دهد وقتی یک کودک زبان دقیقی برای نامیدن اعضای خصوصی بدن خود دارد نسبت به زمانی که فاقد چنین زبان مناسبی است بیشتر احتمال دارد که سوء استفاده را، اگر اتفاق افتاده باشد، گزارش دهد.^۸
۶. زمان گفت‌وگو و روش ارتباطی‌ای که برای شما و کودکان بهترین بازدهی را داشته باشد انتخاب کنید. به عنوان مثال ممکن است بهترین زمان برای شما صبح روز شنبه در مسیر رفتن به سالن ورزش و یا بعد از مدرسه و هنگامی باشد که باهم غذای سبکی را صرف می‌کنید و بهترین روش، ممکن است استفاده از بازی با کلمات باشد. این زمان و روش ارتباط می‌تواند برای شخص دیگر، متفاوت باشد.
۷. از زمان‌ها و روش‌هایی که برای کودک و یا خود شما مناسب نیستند، اجتناب کنید. به عنوان مثال ممکن است برای شما هنگام رانندگی امکان یک گفت‌وگوی منسجم و ثمربخش وجود نداشته باشد و یا بازی با کلمات کودک شما را گیج کند.
۸. هنگام توضیح ارتباطها، واضح و روشن صحبت کنید. به عنوان مثال اگر همسر خود را مامان یا بابا صدا کنید می‌تواند به جای روشن کردن مسائل جنسی و ارتباط‌های خانوادگی، کودک شما را گیج کند و پیغام مغشوشی را در این رابطه به وی القا کند. "مادر تو همسر من است و من او را سارا صدا می‌کنم و به او مامان نمی‌گوییم." یا ممکن است بگویید "عموی تو یعنی لروی برادر من است همانطوری که جیسون برادر توست. لروی عموی تو است چون که او برادر من است. وقتی که تو بچه دار شوی جیسون عموی او خواهد شد."
۹. از عکس‌ها، تصاویر و سایر امکانات بصری تا جایی که امکان‌پذیر است استفاده کنید. نشان دادن تصویر اعضای خانواده می‌تواند به کودک شما در درک انواع مختلف نسبت‌های فامیلی و ارتباطها کمک کند.^۳

۱۰. از "فرصت‌های آموزشی" که در زندگی روزمره ایجاد می‌شوند استفاده کنید. به عنوان مثال درباره بارداری زن همسایه یا ازدواج قریب الوقوع، طلاق، نقل مکان، جراحی یا بازنشستگی یکی از دوستان با کودک خود صحبت کنید.

۱۱. وقتی کودک شما سوالی می‌پرسد در پاسخ دادن به وی صادق باشید. اگر جواب سوال را نمی‌دانید به وی بگویید. متذکر شوید که جواب سوال را پیدا خواهید کرد و این کار را بکنید. حتماً پاسخ را به کودک خود برسانید.

۱۲. همیشه قدر احساسات و تجربیات کودک خود را بدانید. تمجید و حمایت خود را نشان دهید. به یاد داشته باشید که وقتی که در مورد موضوع حساسی صحبت می‌کنید دست کم گرفتن احساسات وی راه خوبی برای جلب اعتماد او نیست. مثلاً "این سوال خوبی است، همان سوالی که من هم در گذشته داشتم" یا "خوبه که از حرف زدن خوشحالی، من هم خوشحالم".

۱۳. آماده تکرار این بحث‌ها در طول زمان باشید. بی‌حوصله نبوده و توقع نداشته باشید که فرزند شما تمامی چیزهایی را که به او گفته‌اید به یاد آورد و یا آنرا کاملاً درک کند.

۱۴. از تمامی منابع قابل اعتماد که در دسترس شماست - مانند والدین دیگری که به آنها اعتماد دارید، کتابخانه‌های عمومی، وب سایت‌های قابل اعتماد، کتاب فروشی‌های محلی، مربیان، و ارائه دهندگان مراقبت‌های بهداشتی - استفاده کنید. اطلاعاتی که از سازمان‌های معتبر درگیر با امور مربوط به افراد دچار چالش‌های جسمی/ذهنی و یا مسائل جنسی به دست شما می‌رسد می‌تواند به صورتی ویژه برای شما مفید باشند. در باب مواردی که شما را در مورد آموزش جنسی کودکان به عنوان اولین مربی وی در این زمینه نهد می‌کنند با احتیاط برخورد کنید.

دستورالعمل‌های عمومی برای مربیان حرفه‌ای آموزش جنسی

برنامه‌ها و مواد آموزشی مسائل جنسی برای پاسخ‌گویی به نیاز جوانانی که با چالش‌های جسمی، روحی و یا ذهنی زندگی می‌کنند وجود دارد. صرف‌نظر از اینکه این جوانان به مدرسه عمومی یا خاص می‌روند، در خانه و یا در یک موسسه زندگی می‌کنند، نیازمند آموزش مسائل جنسی مناسب همراه با روش‌های تدریس خلاق هستند. اگر چه این دستورالعمل‌های عمومی مفید هستند، ولی محتوا و روش‌های آموزش به تناسب نیازهای هر فرد بایستی منحصر به فرد باشد.

۱. به خاطر داشته باشید که صرف‌نظر از چالش فیزیکی، ذهنی و یا هیجانی که این جوانان با آن روبه‌رو هستند، آنها دارای احساسات، تمایلات جنسی و نیاز به صمیمیت و نزدیکی با دیگران نیز هستند. به‌علاوه به منظور داشتن رفتار جنسی به شیوه مسئولانه، به کسب مهارت، دانش و حمایت نیز نیاز دارند.

۲. متوجه باشید که جوانان دچار چالش‌های جسمی/ذهنی نسبت به همسالان خود به مراتب بیشتر در معرض خطر سوءاستفاده‌ی جنسی هستند. به خصوص جوانان با چالش‌های رشدی آسیب‌پذیرتر هستند. در نتیجه، آموزش مسائل جنسی باید شامل کسب مهارت برای جلوگیری از سوءاستفاده جنسی، تشویق به گزارش دادن و به دنبال درمانی برای فعالیت‌های جنسی ناخواسته باشد.

۳. به خاطر داشته باشید جوانانی که از چالش‌های جسمی/ذهنی رنج می‌برند با همان درد و رنجی که همسالان آنان از فقدان اطلاعات راجع به تمایلات و سلامت جنسی با آن مواجه هستند، درگیرند.

۴. تا آنجایی که ممکن است راجع به چالش‌های کسانی که با آنها کار می‌کنید، یاد بگیرید.

۵. مطمئن شوید که مواد آموزشی، مرزها و محدودیت‌ها را - هم مرزها و هم احترام به خطوط قرمز دیگران را - در نظر بگیرید. بر بازی ایفای نقش و تمرینات تعاملی تکیه کنید. از روش‌های آموزشی اصولی ملموس استفاده کنید.

۶. خلاق باشید. منابع و ابزار آموزش تخصصی را برای جوانانی که با آنها کار می‌کنید توسعه دهید. به عنوان مثال، در کار با جوانانی که دارای چالش‌های رشدی هستند، شما ممکن است نیازمند به استفاده از موارد عینی مانند مدل، عروسک ها و تصاویر باشید. برای جوانان درگیر با چالش‌های جسمی، ممکن است استفاده از داستان‌ها و نمونه‌هایی از عشق، رضایتمندی و روابط صمیمانه افرادی با چالش‌های مشابه سودمند باشد.

*انجمن حامی جوانان به خوانندگان یادآور می‌شود که هر جوانی ویژگی‌های خاص خود را دارد و منحصر به فرد است و ممکن است به برنامه یا منابع خاصی نیاز داشته باشد- همانگونه که هر فرد بزرگسال درگیر با چالشی نیز منحصر به فرد بوده و نیازمند آموزش‌های جنسی است- . بنابراین مقاله حاضر راهنمایی‌های کلی را ارائه داده و باید با احتیاط از آن استفاده کرد. ممکن است منابع کافی و وافی برای پاسخگویی به نیازهای خاص یک فرد را شامل باشد و یا نباشد.

